
Niralamba Upanishad

निरालम्बोपनिषत्

Document Information

Text title : Niralamba Upanishad

File name : niralamba.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradiotion

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 34/108; Shukla Yajurveda Samanya upanishad.

Latest update : Jan. 13, 2000

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 22, 2023

sanskritdocuments.org

ನಿರಾಲಂಬೋಪನಿಷತ್

ಯತ್ರಾಲಂಬಾಲಂಬಿಭಾವೋ ವಿದ್ಯತೇ ನ ಕದಾಚನ .
ಜ್ಞವಿಜ್ಞಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾಲಂಬಂ ನಿರಾಲಂಬಂ ಹರಿಂ ಭಜೇ ..
ಓಂ ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ ಪೂರ್ಣಾತ್ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಯತೇ .
ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವಶಿಷ್ಯತೇ ..
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..
ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಗುರವೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಯೇ .
ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚಾಯ ಶಾಂತಾಯ ನಿರಾಲಂಬಾಯ ತೇಜಸೇ ..
ನಿರಾಲಂಬಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸಾಲಂಬಂ ವಿಜಹಾತಿ ಯಃ .
ಸ ಸಂನ್ಯಾಸೀ ಚ ಯೋಗೀ ಚ ಕೈವಲ್ಯಂ ಪದಮಶ್ನುತೇ .
ಏಷಮಜ್ಞಾನಜಂತೂನಾಂ ಸಮಸ್ತಾರಿಷ್ಯಶಾಂತಯೇ .
ಯದ್ಯದ್ಬೋಧವ್ಯಮಖಿಲಂ ತದಾಶಂಕ್ಯ ಬ್ರವೀಮ್ಯಹಂ ..
ಕಿಂ ಬ್ರಹ್ಮ . ಕ ಈಶ್ವರಃ . ಕೋ ಜೀವಃ . ಕಾ ಪ್ರಕೃತಿಃ .
ಕಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ . ಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ . ಕೋ ವಿಷ್ಣುಃ . ಕೋ ರುದ್ರಃ .
ಕ ಇಂದ್ರಃ . ಕಃ ಶಮನಃ . ಕಃ ಸೂರ್ಯಃ . ಕಶ್ಚಂದ್ರಃ .
ಕೇ ಸುರಾಃ . ಕೇ ಅಸುರಾಃ . ಕೇ ಪಿಶಾಚಾಃ . ಕೇ ಮನುಷ್ಯಾಃ .
ಕಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ . ಕೇ ಪಶ್ವಾದಯಃ . ಕಿಂ ಸ್ಥಾವರಂ .
ಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯಃ . ಕಾ ಜಾತಿಃ . ಕಿಂ ಕರ್ಮ . ಕಿಮಕರ್ಮ .
ಕಿಂ ಜ್ಞಾನಂ . ಕಿಮಜ್ಞಾನಂ . ಕಿಂ ಸುಖಂ . ಕಿಂ ದುಃಖಂ .
ಕಃ ಸ್ವರ್ಗಃ . ಕೋ ನರಕಃ . ಕೋ ಬಂಧಃ . ಕೋ ಮೋಕ್ಷಃ .
ಕ ಉಪಾಸ್ಯಃ . ಕಃ ಶಿಷ್ಯಃ . ಕೋ ವಿದ್ವಾನ್ . ಕೋ ಮೂಢಃ .
ಕಿಮಾಸುರಂ . ಕಿಂ ತಪಃ . ಕಿಂ ಪರಮಂ ಪದಂ .
ಕಿಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ . ಕಿಮಗ್ರಾಹ್ಯಂ . ಕಃ ಸಂನ್ಯಾಸೀತ್ಯಾಹಶಂಕ್ಯಾಹ
ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ . ಸ ಹೋವಾಚ ಮಹದಹಂಕಾರಪೃಥಿವ್ಯಪ್ತೇಜೋವಾಯ್ವಾಕಾಶತ್ವೇನ
ಬೃಹದ್ರೂಪೇಣಾಂಡಕೋಶೇನ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಾರ್ಥರೂಪತಯಾ
ಭಾಸಮಾನಮದ್ವಿತೀಯಮಖಿಲೋಪಾಧಿವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಂ
ತತ್ಸಕಲಶಕ್ತುಪಬೃಂಹಿತಮನಾದ್ಯನಂತಂ

ಶುದ್ಧಂ ಶಿವಂ ಶಾಂತಂ ನಿರ್ಗುಣಮಿತ್ಯಾದಿ-
 ವಾಚ್ಯಮನಿರ್ವಾಚ್ಯಂ ಚೈತನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ.. ಈಶ್ವರ ಇತಿ ಚ ..
 ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸ್ವಶಕ್ತಿಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯಭಿಧೇಯಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ
 ಲೋಕಾನ್ಮೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತರ್ಯಾಮಿತ್ವೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ
 ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯನಿಯಂತ್ವತ್ವಾದೀಶ್ವರಃ .. ಜೀವ ಇತಿ ಚ
 ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಟ್ವೇಶಾನೇಂದ್ರಾದೀನಾಂ ನಾಮರೂಪದ್ವಾರಾ
 ಸ್ಥೂಲೋಽಹಮಿತಿ ಮಿಥ್ಯಾಧ್ಯಾಸವಶಾಜ್ಜೀವಃ .ಸೋಽಹಮೇಕೋಽಪಿ
 ದೇಹಾರಂಭಕಭೇದವಶಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಜೀವಃ . ಪ್ರಕೃತಿರಿತಿ ಚ
 ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸಕಾಶಾನಾನಾವಿಚಿತ್ರಜಗನ್ನಿರ್ಮಾಣ-
 ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯಬುದ್ಧಿರೂಪಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಕ್ತಿರೇವ ಪ್ರಕೃತಿಃ .
 ಪರಮಾತ್ಮೇತಿ ಚ ದೇಹಾದೇಃ ಪರತರತ್ವದ್ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಪರಮಾತ್ಮಾ
 ಸ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ ವಿಷ್ಟುಃ ಸ ಇಂದ್ರಃ ಸ ಶಮನಃ ಸ ಸೂರ್ಯಃ
 ಸ ಚಂದ್ರಸ್ತೇ ಸುರಾಸ್ತೇ ಅಸುರಾಸ್ತೇ ಪಿಶಾಚಾಸ್ತೇ ಮನುಷ್ಯಾಸ್ತಾಃ
 ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತೇ ಪಶ್ಚಾದಯಸ್ತತ್ಪ್ಲಾವರಂ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯಃ .
 ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ . ಜಾತಿರಿತಿ ಚ .
 ನ ಚರ್ಮಣೋ ನ ರಕ್ತಸ್ಯ ನ ಮಾಂಸಸ್ಯ ನ ಚಾಸ್ಥಿನಃ .
 ನ ಜಾತಿರಾತ್ಮನೋ ಜಾತಿರ್ವ್ಯವಹಾರಪ್ರಕಲ್ಪಿತಾ . ಕರ್ಮೇತಿ ಚ
 ಕ್ರಿಯಮಾಣೇಂದ್ರಿಯೈಃ ಕರ್ಮಣ್ಯಹಂ ಕರೋಮೀತ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮನಿಷ್ಠತಯಾ
 ಕೃತಂ ಕರ್ಮೈವ ಕರ್ಮ . ಅಕರ್ಮೇತಿ ಚ ಕರ್ತೃತ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವಾ-
 ದ್ಯಹಂಕಾರತಯಾ ಬಂಧರೂಪಂ ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣಂ
 ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಯಾಗವ್ರತತಪೋದಾನಾದಿಷು ಫಲಾಭಿಸಂಧಾನಂ
 ಯತ್ತದಕರ್ಮ .

ಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಚ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹಸದ್ಗುರೂಪಾಸನ-
 ಶ್ರವಣಮನನನಿದಿಧ್ಯಾಸನೈರ್ಯದ್ಯದ್ಭೃಗ್ಶೃಸ್ವರೂಪಂ
 ಸರ್ವಾಂತರಸ್ಥಂ ಸರ್ವಸಮಂ ಘಟಪಟಾದಿಪದಾರ್ಥ-
 ಮಿವಾವಿಕಾರಂ ವಿಕಾರೇಷು ಚೈತನ್ಯಂ ವಿನಾ ಕಿಂಚಿನ್ನಾಸ್ತೀತಿ
 ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಾನುಭವೋ ಜ್ಞಾನಂ . ಅಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಚ
 ರಜ್ಜೌ ಸರ್ಪಭ್ರಾಂತಿರಿವಾದ್ವಿತ್ತೀಯೇ ಸರ್ವಾನುಸ್ಯೂತೇ ಸರ್ವಮಯೇ
 ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ದೇವತಿಯರ್ಜ್ಜುರನ್ನಾವರಸ್ತ್ರೀಪುರುಷವರ್ಣಾಶ್ರಮ-
 ಬಂಧಮೋಕ್ಷೋಪಾಧಿನಾನಾತ್ಮಭೇದಕಲ್ಪಿತ ಜ್ಞಾನಮಜ್ಞಾನಂ .
 ಸುಖಮಿತಿ ಚ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾನಂದರೂಪಾ
 ಯಾ ಸ್ಥಿತಿಃ ಸೈವ ಸುಖಂ . ದುಃಖಮಿತಿ ಅನಾತ್ಮರೂಪಃ

ವಿಷಯಸಂಕಲ್ಪ ಏವ ದುಃಖಂ . ಸ್ವರ್ಗ ಇತಿ ಚ ಸತ್ಸಂಸರ್ಗಃ
 ಸ್ವರ್ಗಃ . ನರಕ ಇತಿ ಚ ಅಸತ್ಸಂಸಾರವಿಷಯಜನಸಂಸರ್ಗ ಏವ
 ನರಕಃ . ಬಂಧ ಇತಿ ಚ ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯಾವಾಸನಯಾ ಜಾತೋಽಹಮಿ-
 ತ್ಯಾದಿಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ . ಪಿತೃಮಾತೃಸಹೋದರದಾರಾಪತ್ಯ-
 ಗೃಹಾರಾಮಕ್ಷೇತ್ರಮಮತಾ ಸಂಸಾರಾವರಣಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ .
 ಕರ್ತೃತ್ವಾದ್ಯಹಂಕಾರಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ . ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟೈಶ್ಚ-
 ಯಾಶಾಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ . ದೇವಮನುಷ್ಯಾದ್ಯುಪಾಸನಾ-
 ಕಾಮಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ . ಯಮಾದ್ಯಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಸಂಕಲ್ಪೋ
 ಬಂಧಃ . ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಕರ್ಮಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ .
 ಆಜ್ಞಾಭಯಸಂಶಯಾತ್ಮಗುಣಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ . ಯಾಗವ್ರತ-
 ತಪೋದಾನವಿಧಿವಿಧಾನಜ್ಞಾನಸಂಭವೋ ಬಂಧಃ . ಕೇವಲಮೋಕ್ಷಾ-
 ಪೇಕ್ಷಾಸಂಕಲ್ಪೋ ಬಂಧಃ . ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರಸಂಭವೋ ಬಂಧಃ .
 ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ಚ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿಚಾರಾದನಿತ್ಯಸಂಸಾರಸುಖ-
 ದುಃಖವಿಷಯಸಮಸ್ತಕ್ಷೇತ್ರಮಮತಾಬಂಧಕ್ಷಯೋ ಮೋಕ್ಷಃ .
 ಉಪಾಸ್ಯ ಇತಿ ಚ ಸರ್ವಶರೀರಸ್ಥಚೈತನ್ಯಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಾಪಕೋ ಗುರುರುಪಾಸ್ಯಃ .
 ಶಿಷ್ಯ ಇತಿ ಚ ವಿದ್ಯಾದ್ವೈತಪ್ರಪಂಚಾವಗಾಹಿತಜ್ಞಾನಾವಶಿಷ್ಟಂ
 ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಶಿಷ್ಯಃ . ವಿದ್ವಾನಿತಿ ಚ ಸರ್ವಾಂತರಸ್ಥಸ್ವಸಂವಿದ್ರೂಪವಿ-
 ದ್ವಿದ್ವಾನ್ . ಮೂಢ ಇತಿ ಚ ಕರ್ತೃತ್ವಾದ್ಯಹಂಕಾರಭಾವಾರೂಢೋ ಮೂಢಃ .
 ಆಸುರಮಿತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಟ್ವಿಶಾನೇಂದ್ರಾದೀನಾ-
 ಮೈಶ್ವರ್ಯಕಾಮನಯಾ ನಿರಶನಜಪಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ-
 ಷ್ಟಂತರಾತ್ಮಾನಂ ಸಂತಾಪಯತಿ ಚಾತ್ಯುಗ್ರರಾಗ-
 ದ್ವೇಷವಿಹಿಂಸಾ ದಂಭಾದ್ಯಪೇಕ್ಷಿತಂ ತಪ ಆಸುರಂ .
 ತಪ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ ಜಗನ್ನಿಧೈತ್ಯಪರೋಕ್ಷ-
 ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದೈಶ್ವರ್ಯಶಾಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪ-
 ಬೀಜಸಂತಾಪಂ ತಪಃ . ಪರಮಂ ಪದಮಿತಿ ಚ
 ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾದ್ಯಂತಃಕರಣಗುಣಾದೇಃ ಪರತರಂ
 ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯಂ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನಂ
 ಪರಮಂ ಪದಂ . ಗ್ರಾಹ್ಯಮಿತಿ ಚ ದೇಶಕಾಲವಸ್ತು-
 ಪರಿಚ್ಛೇದರಾಹಿತಚಿನ್ಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ .
 ಅಗ್ರಾಹ್ಯಮಿತಿ ಚ ಸ್ವಸ್ವರೂಪವ್ಯತಿರಿಕ್ತಮಾಯಾಮಯ-
 ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯಗೋಚರಜಗತ್ಸತ್ಯತ್ವಚಿಂತನಮಗ್ರಾಹ್ಯಂ .
 ಸಂನ್ಯಾಸೀತಿ ಚ ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ನಿರ್ಮಮೋ

ನಿರಹಂಕಾರೋ ಭೂತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಷ್ಟಂ ಶರಣಮುಪಗಮ್ಯ
ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ
ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನೇತ್ಯಾದಿಮಹಾವಾಕ್ಯಾರ್ಥಾ-
ನುಭವಜ್ಞಾನಾದ್ಬ್ರಹ್ಮೈವಾಹಮಸ್ಮೀತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ
ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಸಮಾಧಿನಾ ಸ್ವತಂತ್ರೋ ಯತಿಶ್ಚರತಿ ಸ ಸಂನ್ಯಾಸೀ
ಸ ಮುಕ್ತಃ ಸ ಪೂಜ್ಯಃ ಸ ಯೋಗೀ ಸ ಪರಮಹಂಸಃ ಸೋಽವಧೂತಃ
ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇತಿ . ಇದಂ ನಿರಾಲಂಬೋಪನಿಷದಂ ಯೋಽಧೀತೇ
ಗುರ್ವನುಗ್ರಹತಃ ಸೋಽಗ್ನಿಪೂತೋ ಭವತಿ ಸ ವಾಯುಪೂತೋ ಭವತಿ
ನ ಸ ಪುನರಾವರ್ತತೇ ನ ಸ ಪುನರಾವರ್ತತೇ ಪುನರ್ನಾಭಿಜಾಯತೇ
ಪುನರ್ನಾಭಿಜಾಯತ ಇತ್ಯುಪನಿಷತ್ ..
ಓಂ ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ ಪೂರ್ಣಾತ್ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಯತೇ .
ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವಶಿಷ್ಯತೇ ..
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..
ಇತಿ ನಿರಾಲಂಬೋಪನಿಷತ್ಸಮಾಪ್ತಾ ..

Encoded by Sunder Hattangadi

Niralamba Upanishad

pdf was typeset on December 22, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

